

AZ AMERIKAI SZABVÁNY SZÖVETSÉG
1964 ÉVI KÖNYVTÁRI ÉS DOKUMENTÁCIÓS
VONATKOZÁSÚ PROGRAMJA

[American Standards Association.]
Z39 Committee plans activities for '64. =
Sci. Inform. Notes. 5. vol. 1963-1964. 6.
no. 1. p.
Amerikai Szabvány Szövetség Z39 bizottságának 1964. évre tervezett tevékenysége.
(1.231)

A New York Public Library - a
National Science Foundation anyagi
támogatásával - segítségére van az
American Standards Association
(Amerikai Szabvány Szövetség)

Z 39 bizottságának a könyvtári szabványok létrehozására irányuló munkásságában. A Z 39 bizottság az 1964. évre a következő terveket irányozta elő:

1. Az American Standard Basic Criteria for Indexes (Mutató-készítés alapelveinek amerikai szabványa) revíziója.
  2. Az American Standard Reference Data and Arrangement of Periodicals (Folyóiratok referenz-adatainak és elrendezésének amerikai szabványa) revíziója.
  3. A Draft Standard for the Transliteration of Modern Russian Letters (Modern orosz betűk transliterálásának szabvány-tervezete) kidolgozásának folytatása.
  4. A referátum-készítés szabványának végső kidolgozása.
  5. Kereskedelmi szabvány katalógus kidolgozása.
  6. A könyvtári és dokumentációs munka azon nemzetközi szabványtervezeteinek áttekintése, amelyeket az American Standards Association-nak megküldtek.
- A megfelelő nemzetközi konferenciákon való részvétel.

A Népművelési Intézet 1964 őszén körülbelül 700 oldalas Kórustörténeti Bibliográfiát ad ki. A bibliográfia az 1863-tól napjainkig eltelt száz esztendő magyar kórusmozgalmának a különböző sajtótermékekben, folyóiratokban, gyűjteményes kiadásokban megjelent közel tízezer adatát tartalmazza betűrendes sorrendben,

A bibliográfiához név- földrajzi és időrendi mutatót készítenek. Külön mutató tartalmazza a dalosegyesületek történetére, a dalosünnepekre, hangversenyekre, életrajzokra és a kórusmozgalom külföldi kapcsolataira vonatkozó adatokat.

A bibliográfia ára előreláthatólag 40 Ft. körül lesz.

Az Intézet Zenei Osztálya kéri azokat az intézményeket és személyeket, akik a bibliográfiára igényt tartanak, jelentsék be igényüket, hogy a kiadványt megfelelő példányszámban állíthassák elő.

NÉPMŰVELÉSI INTÉZET ZENEI OSZTÁLYA
Budapest, I. Corvin tér 8.

Röviden

A művelődésügyi miniszter
129/1964. (M. K. 12.) MM számú

u t a s í t á s a

a közkönyvtári munkakörök képesítéshez
kötéséről és a könyvtáros szakoktatásról szóló
148/1962. (M. K. 15.) MM számú utasítás
módosításáról

A 148/1962. (M. K. 15.) MM számú utasítást — a pénzügyminiszterrel, valamint a közkönyvtárak főfelügyeleti hatóságával és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — az alábbiak szerint módosítom.

1. Az utasítás 2. §-ának (2) bekezdésében foglaltak helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Középfokú könyvtárosi szakképesítés: tanítóképző intézet népművelő-könyvtáros szakán szerzett oklevél, vagy középiskolai végzettséget és a könyvtárosképző szaktanfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány.”

2. Ez az utasítás a közzététel napján lép hatályba.

Molnár János s. k.,
miniszterhelyettes

1963 folyamán az alábbi államok
kérték nemzeti tagként való felvételüket
a FID-be:

MAROKKÓ (Centre Universitaire
de la Recherche Scientifique de
l'Université du Maroc. 70 Avenue
Abderrahman Amnegai, Rabat.)

URUGUAY (Biblioteca Nacional,
Centro de Documentación Científica
Técnica y Económica. Acevedo 1475,
Montevideo.)

KUBA (Comisión Nacional de la
Academia de Ciencias de la Republi-
ca de Cuba, Instituto de Documenta-
ción e Información Científica y Técnica.
Capitolio Nacional, La Habana.)

Ezzel a nemzeti tagok száma har-
minchatra emelkedett.

A KGST Tudományos és Műszaki
Kutatások Koordinálására Alakult Ál-
landó Bizottság '1963. április 5-11-én
Moszkvában tartotta harmadik ülésza-
kát. A konferencia tárgyalási anyagá-
nak egyik pontja a tudományos és mű-
szaki tájékoztatási anyag cseréjének
megszervezése volt a tagállamok kö-
zött. Ennek a cserének az állandó mun-
kacsoport által javasolt módon való
megszervezését az állandó bizottság
elfogadta. Az állandó tájékoztatási mun-
kacsoport 1963 május 21-31-én Bu-
karestben folytatta a tudományos és
műszaki együttműködés terén való e-
gyüttműködés megvalósítása kérdéseir-
nek megvitatását. (Akt. Probl. Inform.
Dok. 1963. 2. no. 40. p.)

*****

26 ország részvételével szerkesz-
tik Párizsban, illetve a nyugatnémet-
országi Kasselben, a Zeneműtárak
Nemzetközi Szövetsége és a Nemzet-
közi Zenetudományi Társaság egyes
bizottságának égisze alatt, a "Zenei
forrásművek nemzetközi leltára"-t
(Repertoire International des Sources
Musicales - International Inventory
of Musical Sources.)

A 30 kötetnyire tervezett bibliog-
ráfiából, - amely az 1800-ig megje-
lent zeneműveket foglalja magában, -
eddig kettő jelent meg, a harmadik

most van sajtó alatt. Az Amerikai Egyesült Államok részéről mintegy 150 intézmény szolgáltatja a szerkesztőbizottság rendelkezésére zenemű-állományának cimleirásait.

A Council on Library Resources a Music Library Association ilyen irányu munkásságának támogatására 1961-ben 13 200 dollár, 1963-ban pedig 27 300 dollár segílyt adott. A bibliográfia kiadásának költségeire ezen felül 1960-ban és 1961-ben már 24 000 dollár segílyt folyósított, közvellenül a Zeneműtárak Nemzetközi Szövetségéhez. (CLR, Recent Develop., 1963, 97. no.)

*****

Megkezdte munkáját az Internationales Institut für Erziehungsplanung (Nemzetközi Nevelésügyi Tervező Intézet). Az Unesco 12. közgyűlésének határozatával létrehívott intézet vezetősége 1963. szept. 18-án ült először össze. A vezetőség 11 tagból fog állni, eddig 6 személyt neveztek ki, köztük Nikolasz K. Goncsarovot, a Szovjet Neveléstudományi Akadémia helyettes elnökét és a Szovjet Pedagógia c. lap kiadóját. Az 5 további tag különböző nemzetközi szervezeteket fog képviselni.

Az intézet feladata: világszinten biztosítani a pedagógiai és a gazdasági tervezés szintézisét. Munkájának keretében a nevelésügy, a gazdasági élet és a fejlesztési kérdések vezető szakemberei fognak közreműködni: tanácsaikkal segíteni fogják Afrika, Ázsia és Latin-Amerika népeit, hogy meggyorsítsák gazdasági és társadalmi fejlődésüket, a nevelésügy tervszerű irányításával.

Az utóbbi időben egyre inkább előtérbe lép az a felismerés, hogy a nevelésügyi beruházásoknak komoly gazdasági jelentősége van. Siürgös szükség van olyan szakemberek kiképzésére, akik kellő műveltséggel és szaktudással rendelkeznek, hogy átvegyék a gazdasági és társadalmi haladás és a helyi intézmények megerősítésének irányítását. (BuB. 15. Jg. 1963. 10. no. 479-480. p.)

Az amerikai és európai biológiai folyóiratok szerkesztői - az együttműködés megjavítása és tapasztalatcserére végett - 1964 májusában konferenciára jöttek össze az Amerikai Egyesült Államokba (Aron Arbor, Michigan). (Scient. Inform. Notes. 5. vol. 1963. 5.no. 4.p.)

*****

1964-re és a következő néhány évre előirányzott nemzetközi értekezletek:

International Data Processing Conference (Nemzetközi Adatfeldolgozó Konferencia) New Orleans, 1964. június; Philadelphia, 1965. június; Chicago, 1966. június

FID/TD (Dokumentálók képzése). konferencia, Varsó, 1964. június.

IFLA-Tanács, ülésszak, Róma, 1964. szept. 13-18.

International Study Conference on Classification Research (Osztályozás-kutatás tárgyában tartott Nemzetközi Tanulmányi Konferencia) Helsingor (Dánia) 1964. szept. 14-17.

FID, konferencia, Hága, 1964. szept. 21-26.

Afro-Scandinavian Library Conference (Afro-Skandináv Könyvtáros Konferencia), Afrika, 1964.

Documentation Research and Training Centre (Dokumentációs Kutatói és Képzési Központ), szeminárium, Bangalore (India), 1964. dec.

Specialists Meeting on Libraries and Documentation (Könyvtári és Dokumentációs Szakemberek Konferenciája), Dél-Szahara (Afrika), 1964.

International Publishers Association (Könyvkiadók Nemzetközi Egyesülete), kongresszus, Washington, 1965. május 30-jun. 5.

International Federation for Information Processing (Nemzetközi Tájékoztatás-Feldolgozási Szövetség), kongresszus, New-York, 1965 május.

International Association of Agricultural Librarians and Documentalists (Mezőgazdasági Könyvtárosok és Dokumentálók Nemzetközi Szövetsége), konferencia, Washington, 1965. okt. 5-7.

FID, konferencia, Washing-

ton, 1965. okt. 7-16.; Hága, 1966.; Tokyo, 1967.

International Association of Technical University Libraries (Műszaki Egyetemi Könyvtárak Nemzetközi Szövetsége), munkabizottság-konferencia, London, 1967.

(Scient. Inform. Notes 6. vol. 1964. 1. no. 8-10.p.)

MŰSZAKI FEJLESZTÉS

A National Science Foundation megbízást adott annak a kérdésnek tisztázására, fel lenne-e állítható olyan központ, amely dokumentációs célokra szolgáló, gépi feldolgozásra alkalmas szövegek gyűjtésével és előállításával foglalkozik. A vizsgálat során többek között ezekre a kérdésekre kell választ találni:

- 1) milyen kereslet mutatkozik a kutatók részéről géppel feldolgozható szövegek iránt?
- 2) milyen mennyiségben áll jelenleg rendelkezésre olyan tudományos szöveg (ideértve a referátumokat, mutatókat és címjegyzékeket is), amely közvetlenül elektronikus számológépbe adagolható, akár kis költséggel ilyené alakítható?
- 3) mik az ilyen szövegek szerzői és tulajdonjogi megkötöttségei?
- 4) milyen problémák merülnek fel akkor ha egyik gépi adagolásra alkalmas anyagot más gépi adagolásra alkalmasá akarnák átalakítani?
- 5) milyen szükség mutatkozik további anyagnak kézi, vagy automatikus uton történő gépi feldolgozásra alkalmassá tételére?
- 6) milyen költséget igényelne egy ilyen központ felállítása?

(Scient. Inform. Notes. 5.vol. 1963. 5.no. 1.p.)

*****

A National Science Foundation megbízásából olyan eljárás kidolgozása folyik, amelynek sikere esetén le-

hetővé válnék, hogy a tudományos folyóiratok közzétételével egyidőben mutatójuk és referátumaik is külön megjelenhessenek. E célból a folyóiratcikket - gépi feldolgozásra alkalmas formában - mágneses szalagra kívánják rögzíteni, hogy a tipográfiai szerkesztés, a fontosabb adatok kiválasztása és az adatok keresése - ugyanazon kódolás útján - egyidejűleg mehessen végbe. (Sci. Inform. Notes. 5. vol. 1963. 1. no. 8. p.)

*****

A kartotékokat ma már különböző formában gyártják és úgy vannak megszerkesztve, hogy a kívánt cédulát a lehető legkönnyebben meg lehessen találni. Az utóbbi időben nagyon gyakran használnak villany meghajtású forgó, paternoster-szerű kartotékokat. Ennek a rendszernek további fejlesztése a cédulák automatikus kikeresése. Ilyen rendszerű kartoték a Sax-Freilassing, amely nagyon sok milderre felhasználható és az az előnye, hogy olcsó. (Tech. Automat. Admin. 4. roc. 1964. 2. no. 46. p.)

*****

A Council on Library Resources megbízást adott olyan olcsó, hordozható berendezés kialakítására, amely a mikrofilmek olvasásán felül arra is fel-

használható, hogy vele a kiválasztott mikroépekről nagyított papír-másolatot készítsünk. A jelenleg kapható ilyen jellegű berendezések nem hordozhatóak s áruk 600 dollár körül mozog. Az a készülék, amelynek munkamodelljét már bemutatták a Council-nek, átkatáska nagyságú súlya kb. 6 kg, ára pedig - attól függően, mily mennyiségben fogják előállítani - 100-200 dollárra fog rugni. Egyelőre 7 db-ot állítanak elő belőle s ezeket Washington nagy könyvtáraiban normális üzemi körülmények között fogják kipróbálni. A berendezés 16 mm-es mikrofilmek és mikrocscikok 3x5-től 5x8 hüvelyk (1 hüvelyk - 2.54 cm) méretben való olvasását teszi majd lehetővé. A nagyítás aránya mind a képernyőn, mind másoló síkon 13:1 - 24:1-re lesz beállítható. (Scient. Inf. Notes 6. vol. 1964. 1. no. 11-12. p.)

*****

Telefon helyett elektromos íróberendezéssel közvetítik a könyvtári könyvek címét, jelzetét az olvasószolgálat és a raktár között a vancouveri közművelődési könyvtárban. Emeletenként egy-egy, a raktárban pedig egy készülék működik. A kért könyv adatait speciális golyóstollal kell a felvevő tömbre írni, a másolat egyidejűleg jelenik meg a raktári készüléken. A berendezést különböző rendeltetésű fény és hangjelző eszközök egészítik ki. (Canad. Libr. 19. vol. 1963. 6. no. 418-419. p.)

*****

A drezdai Műszaki Egyetem Könyvtára - fényképezési üzemének tehermentesítésére - 1964. jan. 1-től reprodukciós készüléket állított fel a folyóirat-olvasóteremben. Ennek segítségével az olvasók maguk készíthetnek mikrofilm-másolatot az egyáltalán nem, vagy csak rövidebb időre kölcsönözhető folyóirat- és olvasótermi irodalomról. A szükséges filmet a könyvtár pénztáránál lehet megvásá-

rolni. A készülék máris nagy népszerűségnek örvend. (Mitt. Wiss. Bibl. DDR. 2. Jg. 1964. 2. no. 17. p.)

*****

A Library Journal 1963. december 15-i száma (88. vol. 22. no. 4835. p.) érdekes hirdetést közöl. Egy cég olyan hangszalagokat ajánl megvételre iskolák és könyvtárak számára, amelyek 9-12. osztályba járó tanulóknak szóló tájékoztatást tartalmaznak a könyvtári anyag és segéd-eszközök használatára. Az egyik hangszalag pl. a cédulakatalógus, a másik a TO-osztályozás, a harmadik a segédkönyvek és enciklopédiák, a negyedik a folyóiratok használatának módját, használati ir- deti. Olyan is van közöttük, amelyik kimondottan csak a nevelőknek szól ("The teacher and the library") s az iskola és a könyvtár együttműködésének fontosságára hívja fel a figyelmet. Az egyes hangszalagok ját- szási ideje 15 perc, ára 7 dollár.

*****

Az Illinois-i Egyetem egyik tagozata segélyt kapott a National Science Foundation-tól az egyetemi könyvtár munkafolyamatai gépi adatfeldolgozó berendezésén történő elvégzésének programozására, kísérletezésére és kiérté- kelésére. Ez a munka tulajdonképpen annak a kísérletnek folytatása, ami ed- dig ugyanezen az egyetemen a Council on Library Resources támogatásával az új könyvtári anyag gépi feldolgozására irányult. (Sci. Inform. Notes. 5. vol. 1963. 1. no. 9. p.)

*****

Az American Federation of In- formation Processing Societies (Tá- jékoztatási Anyagot Feldolgozó Egye- sületek Amerikai Szövetsége) olyan tájékoztató irodát állított fel, amelyben a tájékoztatás területén dolgozó ma- gánszemélyeket és hivatalokat a szá- mológép-berendezések technológiája

körébe vágó pontos szakszerű felvilágosítással látják el. Az elektronikus számológépek 75 kiváló tudósa nyújtja szaktudását az iroda rendelkezésére. (Sci. Inform. Notes, 5. vol. 1963. 3. no. 2. p.)

*****

A zürichi Robinco A. G. cég 1963-ban mutatta be a brüni nemzetközi ipari vásáron ADREMA rendszerű sokszorosító gépét. Az ADREMA gépeket különböző típusban gyártják az egyszerű asztali modellektől

kezdve az összetett önműködő gépig, amelyekhez még különböző részeket lehet szerelni. Az ADREMA 30 villany nyomtatógép modell például óránként 4800 másolatot készít és egy modernül berendezett munkaasztalon lyukkártyák rendezésére is alkalmas. Az ADREMA 40 óránként 5200 példányt készít. Ezeknek a gépeknek az az előnye, hogy különböző alkatrészek hozzászerezésével alkalmas lyukkártyák rendezésére, és az elkészült nyomtatványok tetszés szerinti nagyságokra való szétvágására. (Mech. Automat. Admin. 1963. 11.no)

A Tudományos és Műszaki Tájékoztatás szerkesztősége keresi a Műszaki Könyvtárosok Tájékoztatója 1954. és 1955. teljes évfolyamait, valamint az 1961 évi 1. és 1962. évi 2. számait. Kérjük olvasóinkat, hogy amennyiben ezeket fel tudják ajánlani, juttassák el a lapokat az alábbi címre: Országos Műszaki Könyvtár Módszertani Osztálya, Bp. VIII. Múzeum u. 17.

ANGLIA

Az angol Library Association múlt év októberi vezetőségi ülésén határozatot hozott, melyben sajnálatát fejezi ki a délafrikai Könyvtáros Egyesület döntése miatt, miszerint külön könyvtáros egyesületet kell létrehozni a "nem-európai" könyvtárosok részére. Bár egy-egy felszólaló tartózkodásra intett, a többség kijelentette, hogy az angol Könyvtáros Egyesület - lévén a leghaladóbb és felelősségfelvevőbb az összes könyvtáros egyesületek között - alapvető elvi kérdésnek tekinti az ügyet és mindent elkövet, hogy a faji megkülönböztetést a könyvtárügy területén seholse vezessék be.

A Könyvtáros Egyesület határo-

zata nyomán egyes délafrikai körzetek könyvtárosai tiltakoztak egyesületüknél a megkülönböztető intézkedés ellen. (Liaison, 1963. nov. 73. p.)

*****

Az angol iskolások fele használja a közművelődési könyvtárakat, de az iskola elhagyása után két évvel, kevesebb mint ötöde marad könyvtári olvasó. Ennek okát abban látják többben, hogy keveset foglalkoznak az ifjúsággal, akik a felnőtt könyvtárakban elhanyagoltnak érzik magukat. Az angol Könyvtáros Egyesület felhívja a könyvtárakat helyi konferenciák rendezésére a kérdésben érdekelt intézményekkel közösen. (Liaison, 1963. Apr.)

Az angol Könyvtáros Egyesület egyik értekezletén megvitatásra került, hogy az Egyesület folyamodjék-e címerért, vagy sem. Az ellentétes vélemények elhangzása után végül is az döntötte el a kérdést, hogy a felmerülő költségek megközelítették volna a 400 fontot, így az értekezlet 26:15 arányban a címer ellen szavazott. (Liaison. 1963. aug. 60. p.)

*****

Valószínűleg meghívást kap Manchesterbe egy leningrádi könyvtáros csoport, hogy a két város közötti könyvtári kapcsolatot megteremtsék. Tervbe vették kiállítások rendezését, kölcsönös tájékoztatást és könyvtári anyagok cseréjét is. (Liaison. 1963. aug. 60. p.)

*****

Angliában a múlt évben megtartották a NATO országok könyvtárosainak katalógizálási konferenciáját. A konferencia első napján a katalógizálás különböző szempontjaival, második nap pedig az új osztályozási rendszer alkalmazásának problémáival foglalkoztak.

A vita során számos problémát sikerült közös erővel megoldani, így a konferencia eredményesen zárult. A konferencia teljes anyagát egy későbbi időpontban nyilvánosságra hozzák. (Liaison. 1963. aug. 57.p.)

*****

Az Angol Könyvkiadók Egyesülete a könyvtárakhoz intézett körlevelében jelzi, hogy 1963-64-ben a könyvárak átlagosan 10 %-kal fognak emelkedni. Az iskolakönyvek ára kb. 8,5 %-kal emelkedik. (Liaison. 1963. Apr.)

FÜLÖP-SZIGETEK

A Fülöp-szigetek Nemzeti Könyvtára 1962-ben saját új épületébe köl-

tözött. Az épületet azon a helyen emelték, ahol Dr. Rizalt, a Fülöp-szigetek nemzeti hőse, a spanyol hatóságok annak idején kivégeztették. A második világháború előtt a könyvtár állománya kb. 800 000 kötetet tett ki. A háború végeztével ebből mindössze 40 000 könyv maradt meg. Még szomorubb sors érte a világháború alatt a 70 000 kötetes Filippiniana-gyűjteményt, mert a háború pusztításából mindössze 3300 könyv menekült meg belőle. (L.C. Inform. Bull. 1963. 42. no. 570. p.)

INDIA

Indiában felállították a Braille-könyvek Nemzeti Könyvtárát Dehra Dun-ban. A kezdő állomány 6000 kötet. A könyveket postán is díjmentesen kölcsönzik. (Inform. B. Read.Mat. 5. vol. 1963. 1. no. 13. p.)

JAPÁN

Annak az 50 kötetes könyvajándéknak viszonzásaképpen, amelyet Magyarország küldött a Japán Nemzeti Országgyűlési Könyvtárnak (jegyzékét 1. Indo-Pacif. Exch. Newsl. 1962. 14. no.), a Japán Nemzeti Könyvtár 23 kötet angol nyelvű, Japánról szóló könyvet küldött ajándékba a magyar követségnek. A különféle szakterületekhez tartozó könyvek a budapesti Országgyűlési Könyvtár állományába fognak kerülni. (Nat. Diet Libr. Newsl. 1963. 17. no. 7. p.)

KUBA

A Kubai Köztársaság kormánya 1963. aug. 1-én ratifikálta a nemzetközi kiadványcserére vonatkozó két egyezményt. Az egyezmények 1964. aug. 1-én lépnek érvénybe. (Bibliogr. Doc. Term. 3. vol. 1963. 6. no. 143. p.)

U S A

Az American Chemical Society kiadványa, az 57 éve megjelenő Chemical Abstracts 1963 november 25-i számában a három milliomodik referátumot tette közzé. 32 év kellett az egymilliomodik, 17 év a két milliomodik és 8 év a három milliomodik szám eléréséhez.

A szerkesztőség kb. 500 tagból álló személyzete mintegy 100 ország kereken 10 000 műszaki kiadványát dolgozza fel. Az utóbbi 25 év során közzétett referátumok százalékos aráyszámából az tűnik ki, hogy a kémiai kutató munka publikációja a Szovjetunióban és Japánban egyre növekszik, míg az Amerikai Egyesült Államokban, az Egyesült Angol Királyságban és Németországban csökkenő tendenciát mutat. A referátumok eredetének százalékos megoszlását a következő táblázat mutatja:

	1938	1963
USA	27,7	25,3
Szovjetunió	11,1	23,0
Németország (NSzK NDK)	18,7	6,8
Egyesült Angol Királyság	14,1	13,2
Japán	4,4	7,6

Legnagyobb előretörés a fizikai kémia (beleértve az atommag-kémiát), a szervetlen és a bio-kémia területén tapasztalható.

A Chemical Abstracts 1907 januárja óta közzétett köteteknek száma - a mutatókkal együtt - több mint 70 lábnyi (21,34 m) folyópalcot tölt be. Az utolsó ötéves kumulatív mutatója magába véve is annyit tesz ki, mint az egész Encyclopaedia Britannica. Az 1963-ban megjelent 26 kötet kb. 170 000 referátumot tartalmaz; előállítására 4,5 millió dollárba kerül. (Libr. J. 89. vol. 1964. 3. no. 597-598. p.)

*****

Az American Documentation Institute 1963 októberében Chicagóban tartott konferenciája előtt - kísérletképpen - szétküldte a részvételüket be-

jelentők számára mindazokat az előadásokat, amelyek a konferencia programjában szerepeltek. Az előadás szövegéhez kérdőíveket is csatoltak, amelyeken a résztvevők azt juttathatták kifejezésre, melyik szerzővel, milyen kérdést kívánnak megvitatni. A beérkező válaszokat feldolgozták is az illető szerzőkhöz juttatták, majd az értekezleten - az egyes kérdéseknek a szerzőkkel való megvitatása végett - kis munkacsoportokat alakítottak ki.

Igy nem is került sor az előadások megtartására, hanem kizárólag csak a problémák meg tárgyalására. Az előadások szövegének gyors közzététele a legkorszerűbb eljárások igénybevételével történt: lyukszalagon gépelték őket; a lyukszalag automatikus betűszedést, mutatózást és szövelemzést tett lehetővé. (Scient. Inform Notes 5. vol. 1963. 5. no. 9. p.)

*****

Az amerikai National Library of Medicine (Országos Orvostudományi Könyvtár) megbízást adott az orosz, kínai, japán és szláv nyelven megjelenő biológiai-orvostudományi irodalom fordítására, e területen megjelenő munkák referátumainak elkészítésére, és az orvostudományi és biológiai szovjet kutatóintézetek névjegyzékének összeállítására. (Scientific Inform. Notes, 5. vol. 1963. 5. no. 11-12.p.)

*****

A Special Libraries Association (Szakkönyvtárosok Szövetsége) 1970-re négy cél elérését tűzte maga elé:

1. legalább 30 000-re kell emelni a könyvtárosok és tájékoztató szakemberek számát;
2. a kutatószervek, főiskolák és tájékoztató szervek tisztában legyenek a szakkönyvtárosok tevékenységének jelentőségével;
3. a szövetség tartozik minden szükséges szekunder, bibliográfiai, kiadvány és szolgáltatás (mint amilyen pl. a Fordító Központ) működését előmozdítani, új szervek létesítését támogatni;
4. aktív kutató program készítése

az új eljárásoknak megfelelő tájékoztatási technikák kiértékelésére és terjesztésére. (Sci. Inform. Notes. 5. vol. 1963. 2. no. 3. p.)

*****

A Special Libraries Association mintegy 800 műből álló osztályozási rendszer és tárgyszójegyzék gyűjteménnyel rendelkezik. A National Science Foundation most segínyt nyújtott annak a kérdésnek a kivizsgálására, miképpen lehetne ennek a gyűjteménynek körét kibővíteni és az anyagának felhasználásával történő szolgáltatásokat tökéletesíteni. A segély felhasználásával a munka három területen folyik:

- 1) az eddigi gyűjtemény állományát - vétel és adomány útján - gazdagítják; az egyes tételekről fénymásolatokat és mikrofilm-másolatokat készítenek; az állomány körét bibliográfiai, számológép - kódok és programok útján szélesítik;
- 2) elkészítik az USA különféle könyvtáraiban alkalmazott osztályozási rendszerek nyilvántartását; az SLA állományának kritikai értékelését adják; megállapítják, melyek azok a szakterületek, ahol osztályozási problémák várnak megoldásra;
- 3) az SLA eddigi kölcsönző tevékenységén felül felvilágosító és tanácsadó szolgáltatást is rendszeresítenek. (Scient. Inform. Notes 5. vol. 1963. 5. no. 8.p)

*****

A Kongresszusi Könyvtár központi katalógust állít össze mindazokról a negatív mikrofilm alap-példányokról, amelyeket amerikai könyvtárak és mikrofilm-másolatokat készítő vállalatok könyvekről, folyóiratokról, más nyomtatott anyagról és kéziratokról készítettek, ill. szándékoznak készíteni. A központi katalógus ezen felül a pozitív mikrofilmekről, valamint mikrokrtyákról és egyéb mikroformátumokról szóló adatokat is tartalmazni fogja. A központi nyilvántartás után

el akarják kerülni, hogy az eadag során előforduló párhuzamos mikrofelvételek a jövőben is megismétlődjenek. (L.C. Inform. Bull. 22. vol. 1960. 44. no. 593-594. p.)

*****

15 millió dollár segínyt nyújtott a Ford Alapítvány az United Negro College Fund (Egyesített Néger Főiskolai Alapítvány) számára abból a célból, hogy addig is, amíg megszűnnek a tisztán fehérek, illetve négerek számára fenntartott főiskolák, a négerek magasabb foku oktatási intézményei lépést tudjanak tartani a többi hasonló intézmény fejlődésével. (Library Journal 88. vol. 1963. 18. no. 3815.p.)

*****

Quincy Mumford, a Kongresszusi Könyvtár igazgatója tíz napos látogatást tett 1963 október hó folyamán Japánban. 1962 tavaszán Dr. Susuki, a japán Parlamenti Könyvtár igazgatója töltött hosszabb időt az Amerikai Egyesült Államokban. Ennek a látogatásnak volt viszonzása Qu. Mumford japán útja. (National Diet Library Newsletter 1963. 18. no. 10-11. p.)

*****

Még a legnagyobb elővigyázatosság és legkorszerűbb biztonsági intézkedés sem elegendő könyvtári és levéltári tolvajlások megakadályozására. Néha viszont olyan helyen bukkan fel az elcsent köztulajdon, ahol legkevésbé gondolná az ember.

A Georgetown-i Egyetem Könyvtárának vezetője iskolai archívumokban anyagot keresett az egyetem fennállása 175. évfordulójának megünneplése alkalmával rendezendő könyvkiállítás számára. Az egyik iskolában tekintete egy kis poros, régi, fekete kötésbe kötött könyvecskére esett. A könyv 1648-1651 között írt angol politikai és vallási brosurák gyűjteménye volt. A közelebbi vizsgálat során megállapította, hogy a munkát 1847 előtt lopták el 28 más kötettel együtt a British Museum-ból, ahova III. György

király adományaként került, mint annak a nagyobb gyűjteménynek egyik köte-
te, amelyet egy könyvkereskedő 1640-
1663 között gyűjtött össze. A könyv -
vet - azonosításának megtörténte után
- azonnal visszajuttatták jogos tulaj-
donosának, a British Museum-nak.

Egyszerűbb uton jutott vissza az
Amerikai Egyesült Államok Országos
Leváltára birtokába az a polgárháborúk
idejéből származó három levél, amelyet
egy éve loptak el több más levéllel e-
gyütt. Egy kéziratgyűjtőnek ajánlották
fel megvételre - aki gyanusnak találva
őket - felhívta rájuk a nyomozó ható-
ság figyelmét. A levelek azonosítása
és birtokosának megállapítása igen gyor-
san megtörtént. (Libr. J. 88. vol. 1963. 19.
no. 4186. p.)

*****

Az Ulrich's Periodicals Direc-
tory (Ulrich-féle Folyóirat Cimjegy -
zék) új kiadását International Peri-
odicals Directory címen most készíti
elő a R.R. Bowker Company. A két
kötetes munka első része a termé -
szettudományos, műszaki és orvostu-
dományi periodikumokat fogja felölelni
s 1964 végén jelenik meg. A második
rész a művészeti, humánisztikus, tár-
sadalomtudományi, valamint az üzleti
élet körébe vágó folyóiratcímeket tar-
talmazza; ezt 1965-ben teszik közzé.

Mindkét kötet mind belföldi, mind
külföldi vonatkozásban lényegesen több
folyóiratot fog tartalmazni. (Libr. J. 89.
vol. 1964. 3. no. 597. p.)

*****

Az American Booksellers As-
sociation (Amerikai Könyvkereskedők
Szövetsége) javaslatára 100 idegen
ország államfője kap az Amerikai E-
gyesült Államoktól 105-105 műből álló
kis könyvtárat. A cél az, hogy általa
a külföldi bepillantást nyerjen az ame-
rikai életbe. A művek összeválogatása
az amerikai könyvtermés utolsó három
évből úgy történt, hogy inkább az ame-
rikai szellem sajátossága, semmint gaz-
dasági élete és műszaki fejlettsége
nyer általuk kifejezést. Tárgy szerinti

megoszlásuk: az amerikai élet: 24 mű;
művészet: 14 mű; életrajz: 23 mű; re-
gény: 27 mű; történelem: 17 mű. (Libr.
J. 88.vol. 19.no. 4184.p.)

*****

A medellini (Colombia) Inter-
American Library School (Amerikai
Államok Közötti Könyvtáros Iskola)
- a Rockefeller Foundation segélyé-
nek felhasználásával - a latin-ameri-
kai államokban folyó könyvtáros-
képzés jelenlegi állapotának felmé-
rését végzi.

A felmérés során azt is meg-
kívánja állapítani, milyen közvetlen
intézkedésekre van szükség ahhoz,
hogy a földrész könyvtárosszükség-
latét 10 évre biztosíthassák. A kér-
dés tanulmányozásával párhuzamosan
könyvtárigazgatók és könyvtárosok
számára három szemináriumot rendez-
nek. Az első szemináriumot 1963.
nov. 4-10-ig tartották. (Scient. In-
form. Notes. 5. vol. 1963. 5. no.11.p.)

*****

Az American Society for En-
gineering Education ASEE (Amerikai
Műszaki Oktatási Egyesület) és a Mű-
szaki Könyvtárak Bizottsága felhívást
adott ki műszaki könyvtárakról szóló
előadások összeállítására az évi
ASEE Konferenciára. A konferen-
cián - mely 1964. jun. 22-26-án
lesz - megbeszélésre kerül a műsza-
ki könyvtárak jelen és jövőbeni mű-
ködése, az oktatásban vállalt szere-
pe, a mérnökök szakirodalmi tájéko-
zottságának hiánya és a megnöveke-
dett lehetőségek következtében vár-
ható változások. (Spec. Libr. 54.vol.
1963. 10. no. 655. p.)